

(Alacakaranlık bir oda. Kucağında bir kağıt parçası, siyah yağmurluğunu üzerine örtünmüş Kız yatakta uyumaktadır. Mutfak tarafı beyaz bir örtüyle kapatılmıştır. Pikap aniden Kızı uyandıran sert bir gürültüyle durur. Elindeki kağıda bakıp mırıldanır.)

IZ- Toprağın altına giriverdi kefen
Pişmanlık, sızı tam yüreğimde
Ben lanetli, sen lanetleyen
Acılarının mirasına konuyorum senin
Yaman kadın.

(Kız ayağa kalkar, önceden başka kağıtların da asılı olduğu çamaşır ipine elindeki kağıdı asar. Yağmurluğunun cebinde bir sigara arar. Buruşturulmuş bir kağıda ilişir gözü.)

"Olivier, unutma öğlene tencerede dana eti, buzdolabında da domates , peynir var. Hepsinden ye. Akşama görüşmek üzere. Annen."

(Kız gülümser. Mutfağa yönelip beyaz örtüyü kaldırır, tencereyi kucakladığı gibi içindekileri elleriyle yer.)

Ne de güzel yemek yapardı!

(Hıçkıra hıçkıra ağlar yazmaya karar verir.)

Akşam işten döndüğünde...

(Kapı çalınır. Kısa sessizlik. Tekrar çalınır. Tam açmaya gidecekken...)

ANNE- (dışarıdan) Rahatsız olma sen. Anahtarım var benim.

(Anne'nin içeri girdiği sırada, Kız masa başında kağıt bakmaktadır. Anne çıplak ayak girer içeri. Mantosu üzerindedir.)

- ANNE- Ne var ne yok? Ne haberler? Mezgit aldım. Fırınlık. Ucuz buldum. Taze patates de aldım. Taze patates pek pahalı şu sıralar. Çikolatalı pasta yapacağım bu akşam. Pazara dünya alem burada. Düşünsene. Ay altıma ıslatacağım. Dışarıda hava buz . Yok yok bitti artık, bundan böyle trene binmem. Oturmanın imkanı yok. Şu sevimsiz iş ortamından sonra çekilmiyor doğrusu. Ee sen hiç bir şey anlatmıyorsun? (Anne bir etmek yer) Eee! (Kırıntılar kağıtların üzerine düşer. Bakışlırlar) İyi, tamam. (Kırıntılarını toplar) Eee?
- KIZ- Ne ee! Hiç. Canımı sıkıyor her zamanki gibi şu piç kuruları. Zor yaş ne de olsa.
- ANNE- Ama gene de güzel bir işin var. Havanı dağıtıyor en azından. Ya benim yerimde olsan ne yapardın? (Mutfağa dönüp sebzeleri ayıklar. Bir yandan da gazete okur.) İnanılır gibi değil!
- KIZ- Ne inanılır gibi değil?
- ANNE- Dinle bir bak: "Yirmi üç yaşındaki Madam Monique Liaud kan içinde bırakıncaya kadar dövdüğü iki çocuğunu- Sophie iki, Alain üç yaşında- bütün gece aç bırakarak bir dolaba kilitledi. Sabah zavallı çocuklar havasızlıktan boğulmuş olarak ölü bulundular. Ne adi kadın! Düşünebiliyor musun?
- KIZ- Eheet! Hayat bu işte benim anacığım. Hayat bu! Ne yaparsın.
- ANNE- Dinle ama bir devamını dinle... "Delcroix mı Delcroux mu okuyamıyorum neyse kızlık soyadını taşıyan Madam Monique Liaud iki yıldan beri işsiz, tesviyeci Bernard Liaud ile on altı yaşında evlenmiş. Monique ise kendine yarım günlük bir iş arıyor. Ama henüz başar..."
- KIZ- Poff yeter öğüreceğim artık.
- ANNE- Zaten ohoo! senin azıcık duygulanman için ohoo!... Bak ciddi söylüyorum. Ben de böyle yapabiliirdim. Ben de böyle kötü davranabiliirdim. Ben de. Fransa'ya ilk geldiğimizde babanla ben basit bir otel odasında yaşıyorduk. O berbat odaya bile ayda tam otuz altı bin frank ödüyordük.
- KIZ- Otuz altı bin değil anne üç yüz altmış. Şu yeni paraya alış artık.
- ANNE- Alışıyorum, üçyüzaltmış. Baban kırkbeşbin frank kazanıyordu.

KIZ- Dörtüüz elli anne.

ANNE- Yemeğe pek bir şey kaldığı yoktu...Baban ,sen, Olivier, ben hepimiz aynı odada yaşıyorduk...Küçüküm devamlı ağlıyordu...Şöyle nefes alacak bir dakika bulamıyordum... Kardeşinle seni ikinizi yalnız bırakmak imkansızdı...

KIZ- Anne...

ANNE- Nefret ediyordun ondan...Ona katı davranmandan korkuyordum hep...Zaten ben yanınızda olayım olmayayım...

KIZ- Bozuk plak gibi tekrarlayıp durma.

ANNE- İkinizi de tuttuğum gibi pencereden aşağı atabilirdim ya da ne bileyim ben Tanrı bilir ne delilikler yapardım! İçler acısıydı haliniz. Tanrıya emanettiniz.

KIZ- Bravo, aferin, ödevinizi kusursuzca tamamladığınız için size altın madalya sunuyorum. Daha ne denir?...

ANNE- Ee! bırak alayı!

(Kız giyinmek üzere koridora geçer. Eğildiği halde kalkarken birden avizeye çarpar.)

KIZ- Allah kahretsin! Bıktım şu zimbirtıdan. Fırlatıp atacağım bir gün şunu.

ANNE- Yapamazsın.Hatırası var onun...

KIZ- Biliyoruz, biliyoruz. Bıktım usandım artık.Moraracak şuram.

ANNE- Gel de soğuk suyla kompres yapayım. Gel haydi.

KIZ- Bırak kalsın. Boşver.

(Anne sallanmakta olan avizeyi durdurur. Ona göre en uygun mesafede asılıdır elbette.)

ANNE- Bütün bunlar bana gaddar davrandığın için. *(Kız ona bakar.Gülümser. Sanki boşlukta asılı bir an)* Çocuklarını döven bir anne şeytandır. Senin bildiğin tek şey alay etmek. Siz zamane gençleri, neyiniz var anlayamıyorum ben. Çok katı buluyorum sizi. Gülecek bir şey yok bunda. Evet, çok katı buluyorum sizi. Hiç bir şeye inanmıyorsunuz. Hiç duygu yok, ana baba yok. Aile, çocuklar, bütün bunlar bitti artık. Neyse... belki de ileride daha mantıklı davranmayı öğrenirsin. Haydi, şimdi ne zaman yemek yemeyi düşünüyorsun?

(Kız aynaya bakmaktadır. Üzerine geçirdiği vücuda oturan kazağı göğüs hizasında çekiştirmektedir.)

KIZ- Sen ne zaman istersen ye. Ben birazdan çıkıyorum.

ANNE- Ya öyle mi? Nereye gidiyorsun? Neden bana daha önce söylemedin? Abartıyorsun artık ama...Bilseydim fırınlık bir şey almazdım. İyi, iyi. Ben başımın çaresine bakarım.

(Kız göğüs çevresini mezurayla ölçer.Öfkeyle kazağını çıkarır.)

KIZ- Olmuyor, olmuyor!

ANNE- Ne dedin? Duymuyorum.

KIZ- Hiç.

(Kız dolabı karıştırıp güzel bir elbise bulur, üzerine geçirir. Ama göğüs kısmı dar gelir. Zorlanır. Yapacak bir şey yoktur.)

ANNE- Yemek birazdan hazır. (Sessizlik) Geliyor musun?

KIZ- Allah kahretsin.Kahretsin.Kahretsin! Çıkamıyorum içinden.

ANNE- Neyin var canım?

KIZ- Hiç, canım sıkılıyor. Rahat bırak beni. Bıktım şu göğüslerimden. Anlıyor musun? Bıktım! Hepsini kesip aldıracağım bunların. Bu konu da böylece kapanacak. Böyle kapana-cak!

ANNE- Uzun zamandır böyle saçmalıkları ağzına almıyordun. Sana bin kez söyledim:bir kadının en büyük sermayesidir bunlar. Şaka yapmıyorum. Gerçek!..Benim gezmeye giderken taktığım bir tane vardı...Harika.Onu tak.

(Göğüsleri kaldıran canlı renkte bir sütyenle gelir.)

KIZ- Hayır.

ANNE- Al şunu diyorum sana. İnatçılık etme. Hemen farkedecek, göreceksin. Dur askılarını yukarı çek azıcık. Gördün

KIZ- Eh! bravo doğrusu. Yani gerçekten çok,çok güzel.

ANNE- Nasıl? Güzel değil mi? Ama sen değerlisin de onun için. Senin değerinin sayesinde. Erkekleri de çeken budur zaten. Ne sandın ya?

KIZ- İşte beni sinirlendiren de bu ya. (Çıkar)

ANNE- Sen normal değilsin. Sen tamamen anormalsin. Haydi şimdi çabuk ol.Yoksa yemek soğuyacak.

(Kız pantolon, erkek gömleği ve kasketle içeri girer.)

KIZ- Çişini yaparken kapıyı kapa anne.

(Buzdolabından bir parça peynir alır.)

ANNE- İştahını kapatma şununla! (Anne tabak doldurmak için mutfağa dalar) Bir lokmacık. Ayakta kalabilmen için. Bir son lokmacık, beni sevindir.

KIZ- (ağzı dolu) Daha nereme sığdırayım istiyorsun?

ANNE- Söz veriyorum bu son.

KIZ- Anne benimle böyle aşağı,sokağa kadar inmeyeceksin, umarım. (İçeriden) Hoşçakal, iyi uykular.

ANNE- Ama yiyeceklerin hepsi kaldı...

(Anne tabağı sofraya koyar. Sıcak kalsın diye üzerini kapatır. Giysileri katlar.Tam kapıya doğru giderken, Kız belirir. Ellerini yağmurluğunun içinde kavuşturmuştur. O anda ışık söner.)

(Kız masanın üzerine bırakılmış tabaktaki yemeğin tadına bakar.)

KIZ- Soğuk

Toprağın altına giriverdi kefen

Pişmanlık, sızı tam yüreğimde

Ben lanetli sen lanetleyen

Acılarının mirasına konuyorum senin

Yaman kadın

Senin yer almadığın bir hayatı sürdürmek!

-Belki başka düzlemde-

Ah! sadece bu düşünce bile!..

Ah! Anneciğim ah! Dikkatli davranaydın!...
 Öyle çok şey alıp götürdün benden.
 Bencil yavrum. Öyle çok şey...
 Annem benim, ölüsün.
 Hiç bir tesellim yok içimde.
 Pencerede tren sesleri sonsuzluğa dek
 Peşpeşe vagonlar yolculuk isteği uyandırıyor.
 Belki bir başka banliyöye.
 Mutfağın fayansları kirli.
 İhmalci annem benim.
 Kimse senin eline su dökemez , bundan böyle bile.
 Senin mücadelecisi kızın buraya kapattı kendini
 Sonsuz boşluğa.Yani her zamanki yerinde, pinekliyor
 kanepenin üzerinde.
 Gün devriliyor galiba..

(Yazı makinesinin başına oturur.)

Gün devriliyor.Kim bilir kaç kez annesini bekledi böyle
 Kimbilir kaç kez bekleyecek? (Yazar) O akşam işten çok
 keyifli dönmüştün.

(Kapı çalınır.)

ANNE- (İçeriden) Neler buldum, neler. Neyse kıpırdama
 sen. (İçeri girer) Hanoucca için (Yahudilerde ışık
 bayramı olarak da adlandırılan Adak bayramı)gel
 de bak neler aldım. Yarına. Sen bayramı unutmuştun
 değil mi? Bir sürü sebze salata. Patatesli rostodan
 sonra da...

KIZ- Çikolatalı pasta!

ANNE- E bir değişiklik olur ya!

(Kız çamaşır ipi ile kağıtları kaldırır.)

KIZ- Ertesi gün cumartesiydi. Annemin en sevdiği gün. Önünde
 bol zaman var gibi gelirdi ona. Oysa pazarları bütün
 gün pazartesi iş başı yapmanın baskısını duyardı
 üzerinde.

ANNE- Bugün dışarıda yiyelim.

KIZ- Dışarıda demek senin için salonda manası taşır. (Kız mutfak masasını salona çeker. Koridorda annesi bir şey yapmadan ona bakmaktadır)

Bir gün, evet, evet, anımsıyor, bir gün, artık onunla birlikte yaşayamayacağını söylemeye karar vermişti. Annesi babasının ölümünden sonra yalnızlıktan korktuğunu bahane ediyordu ona hep.- Patlamaya hazır balonlar gibi uçuşuyordu sözcükler kafasının üzerinde-

(Sessizlik.)

Yoku var etmek

Onu harekete geçirmek

Ve kendini o hareketlerden sorumlu tutmak |

(Kızın yüzü ışıır bir an. Bir alexandrin (Fransız edebiyatında on iki hecelik dize) yakaladığını sanır.)

Soluduğum hava...

(Sayarak)

So-lu-du-ğum ha-va se-nin yok-lu-ğ-u-nun ko-ku-sun-da.

Yok hayır olmadı. Tutmuyor!

ANNE- Ne dedin?

(Kız bir ses duyduğunu sanarak arkasına döner.Sesizlik.)

KIZ- Bayramlar...Bayramlar birbirini anlamak için en iyi günler olmalı. İkimizin de birbirimizi kadın ve arkadaş olarak hissedebilmemiz için.

(Anne elleri kolları dolu içeri girer. Örtüyü örter. Bu arada kız dokuz mumluklu şamdana mumları yerleştirir.)

ANNE- Bir zamanlar kadınlar ne de güzel nakış işlerlermiş düşünebiliyor musun? Bu servet sayılır bugün. Zaten böyle bir elişi bulunmaz şimdi. Düğününe saklıyorum bunu senin.

(Anne başına beyaz eşarp takar. Aynısından bir tane de kızının başına takar. Şamdanı kızının elinden alır. Ortadaki mumu yakıp kızına uzatır. Kız soldan sağa doğru mumları bir bir yakar. Dua okurlar.)

Barou chata adonai
Eloenou meléchaolam
Acher quidichanou
Veniz vota tesivanou
Lechadlic ner Hanoucca. Amen.

(Sessizlik.)

KIZ- Göğe ilk yıldız düşer düşmez
Tanrının buyruğu ana buyruğuna dönüştü
Onlara ışıklı bir ev gerekti,
Ve bu böylece sekiz gün sürdü.

ANNE- Amen.

(Eşarplarını çıkarıp öperler.)

KIZ- Şarap nerede anne?

ANNE- Buzdolabında.

KIZ- Hih! Olamaz! (Buzdolabını açtığı anda şampanya şişesini farkederek) Yaşasın.

(Anne açık kalmış buzdolabı kapısını bezginlikle kapatır. Şampanyanın mantarı patlar.)

ANNE- Uuu! çok koyma, çok koyma. (Gülerek kadehlerini tokuştururlar. Anne kutsama işaretiyle elini kızının başına koyar.) Tanrı gözlerini senin üstünden ayırmasın. Gözüm benim, dünyanın bütün iyilikleri senin olsun.

KIZ- Sana bir sürprizim var.

ANNE- Bu teklif tekellüf de ne aramızdaki?

KIZ- Aç.

ANNE- Çılgınsın sen. Göçtün bununla canım sen.

KIZ- Hoşuna gitti mi gitmedi mi?

ANNE- Çok güzel, ben...

KIZ- Öyleyse dene.

(Anne giyinirken Kız pikaba bir mazurka koyar. Etajerin üzerinden aldığı Kodak İnstamatiki boynuna geçirir. Masanın üstünü fotoğrafa göre hazırlar. Bir tane çeker. Flaş patlayınca fotoğraf çıkar. O arada Anne içeri girer. Elbisenin yanısıra küpe ve inci kolye takmış, topuklu ayakkabı giymiştir.)

KIZ- (Erkek gibi ıslık çalar) Paşa karısı gibi!

ANNE- Baban şimdi burada olsaydı, nur içinde yatsın, ne de hoşuna giderdi.

KIZ- Bugün ölümlerden konuşmak yasak.

(Annesinin fotoğrafını çeker. Annesi poz verir. Flaşa basar. Fotoğraf çıkar. Gülüşürler.)

ANNE- Benim de sana bir sürprizim var.

(Anne kızının üzerindeki benzer bir pantolonun yenisini gösterir.)

KIZ- Fena değil...fena değil..

ANNE- Şu yırtık cinlerinden bıkmış usanmıştım. Dur bakayım. Aa! çok yakıştı. (Poposuna bir şaplak atar) Harika! Dur bak, benim ipek işli bir şömizye blüzüm var, ikisi çok şık bir takım olacak. Tam yirmi yıllık bu!..Ama gündeliğe kullanma...önemli günlere sakla.

KIZ- Bırak da saçlarını yapayım.

(Kız annesine ruj sürer)

Annecik bu gece prensesler gibi güzel olacak.

(Plağı yeniden çalar)

Bana dans etmeyi öğret.

ANNE- Bilmiyorum ki ben.

KIZ- Biliyorsun, hadi!..

(Evdeki eşyalara çarpa çarpa dans ederler. Polka devam ederken birdenbire yatağın üzerine devrilirler.)

ANNE- (Homurdanarak) Rostom! (Fırına koşarlar) Ucu ucuna yettiştik, düşün. (Alımlı ama saçı bozulmuş elinde salata tabağı ile gelir) Sofraya!

KIZ- (Sandalyeyi çekerek) Hanımefendi otururlar mıydı acaba?.

(Sessizlik.)

ANNE- (Küpelerini çıkarır) Uf! bu kadar telaş!. Sıcak bastı. (Ayakkabılarını çıkarır) Derisi sert daha.. (Gümüş tabağa dizilmiş katı yumurtalardan biraz tadar, kızına uzatır. Kızı da tadına bakar. Tabağı geri koyup şampanya kadehlerini kaldırırılar. İçerler.) Kuzum, senin şu sınıfla nasıl başa çıkıyorsun? Üstesinden gelebiliyor musun bari? Anlatsana azıcık.

KIZ- Öff! aslında bıktım usandım. Geçen hafta müfettiş geldi. Herifin keyfine göre değerlendirileceğim. Hale bak. Kendini kanıtla kanıtla sonu yok. Şeytan her şeyi bırak çek git diyor.

ANNE- Ne yaparsın? Her yerde olduğu gibi. Her yer aynı. Birazd daha salata? Eh pekiyi gazete yazılarının?

KIZ- (Kız kaşığı iterek) Yok teşekkür ederim. Gazete değil onlar, dergi.

ANNE- (Anne gene de kızının tabağına salata koyar) Yemelisin hayatım. Kırk yılda bir doğru düzgün yemek yiyorsun zaten. Gazete, dergi ben göremiyorum arasındaki farkı.

(Anne kalkıp eti almaya gider.)

KIZ- Ben yalnızca yazmak istiyorum.

ANNE- Bu imkansız. İşini bırakamazsın. Yaptığın eğitimi düşün. Sabit bir işin olmalı. Evlenecek yaştasın. Et yumuşak. Yok, kasap beni tanımaya başladı artık. Üstelik de zor beğenirim ya hani ben. Çok fazla odemedim. Aslında şu a

aralardanananın fiyatı müthiş. Beşbin frank, düşünebiliyor musun? (Kızına servis yaparken o iteler) Biraz suyundan. (O arada bir dilim daha koyuverir.) Çocuk yapma hayalleri kırk yaşında kurulmaz.

KIZ- Sana kaç kez söyledim çocuk istemiyorum diye.

ANNE- Görürsün. Sonra üzüleceksin. Yaşlanmayı bekleme. (Anne kız yerlerken bir sessizlik olur. Kız tabağı iter.) Bak hiç bir şey yemedin. Biraz peynir ya da pasta hı?

KIZ- Allah kahretsin! Atlı mı koşturuyor? Acelen ne? Bir sigara içeceğim ben.

ANNE- Serge'den aldığın kötü bir alışkanlık bu.

KIZ- ...

ANNE- Kusura bakma ama onu tanımadan önce hiç sigara içmezdin.

(Kız şamdandan sigarasını yakar. Anne öfke ile bağırır)

KIZ- Öyleyse konuşacağım. Serge hakkında...

ANNE- Ne?

KIZ- Otur iki dakika, tanrı hakkı için. Devamlı çarpınıp durma. Tamam. Evet, kendime bir stüdyo buldum.

ANNE- O soktu senin kafana bunları değil mi?

KIZ- Gidiyorum çünkü...

ANNE- Hiç şaşırılmıyorum zaten. Sizi benciller sizi.

KIZ- Dinle bir kez olsun şu saçmalıklarını bırak da anlamaya çalış.

ANNE- Ne anlayacakmışım? Neyin eksik burada? Onu istediğin kadar görmüyor musun? Evet belki pek iyi karşılamıyorum onu. Ama buraya kaç kez yemeğe geldiğini bir düşüncecek olursan, yaptığım hiç kalır yanında.

KIZ- Mecburen kalıyor. Çünkü saatlerce ısrar ediyorsun hep kalması için. Bir süredir anladım. Beni buraya bağlamanın bir yolu bu.

ANNE- Yalancı. Hain.

KIZ- Söylesene çekinmeden. Ne yapıp ne ettiğini merak ediyorsun işte.

- ANNE- Biliyoruz, fotoğraf çekiyor. Nesi varmış yani bunun? Sen bana meslekten bahset. Seninle olmak istemesini anlıyorum. Piyango çıkmış ona zaten: Güzel,akıllı bir kız. Devamlı maaş. Daha ne olsun? Öte tarafta beyefendi aylak aylak oturacak arada bir sanat fotoğrafı çekmek için. Ay! dur bırak da güleyim. Ve de, tabii ki hiç evlenme filan teklif etmedi.
- KIZ- Ben istemiyorum evlenmeyi. Bir kez daha söylüyorum. Bunu artık kafandan iyice çıkar.
- ANNE- Evet, böylece gidiyorsun yani. Bunu söylemek için de bayram gününü seçtin. Utanmıyor musun? Elbise de beni kandırmak, kolay tavlama için herhalde. Zaten hangi fırsatla giyebileceğim ki bunu ben? İşe, belki. Anladım, tamam, gitmek istiyorsun. Ama nereye? Tanrım bu da mı gelecekti başıma? Tam babasının kızı, katı, kuru, yüreksiz. Bırak, sus da bitireyim. Şansa bak şansa. Böyle çocuklar düşman başına. Biri kendi dediğine göre Canada'da hayatını kurmaya gider. Ne hayat! Ne hayat! Öteki bir fotoğrafçıyla yaşamaya kalkar. Tanrım ben sana ne yaptım da böyle bir hayatı hak ettim. Her şeyimi size adadım. Herşeyimi. Ne oldu ama. Hiç. Hiç bir işime yaramadı. Hiç.
- KIZ- Herşey bir çırpıda uçup gitti. Zaten hep böyle kendine b bağlarsın. Yalnız kendini düşünürsün. Kendi o ufak tefek problemlerini. Sen anne değil bir zorbasın. Bıktım senden, yaptığın yemeklerden. Sürekli para,para konuşmandan.Şu kaça, bu kaça, o kaça? Gün geçtikçe daha da bunaklaşıyorsun. Olivier kolayını buldu. Hiç tereddütsüz çekip uzaklara gitti.
- ANNE- Kardeşini rahat bırak. Bir tek o beni sever ve anlar.
- KIZ- Sen onu ne yapsa affettin.Hep savundun. Ya ben, benim hayatım umurunda bile değil. İki arada bir derede sevişip, o otel bu otel dolaşırken, hanımefendi beni akşam yemeğine bekler...Evet sevgili anneciğim ne sandınız ya? Anlamıyormuş gibi, saf numaralarını bırakın. Ne sandınız

yani? Serge ile göz göze bakışıp oturuyor değildik herhalde. Siz birşeycikler tahmin edemezsiniz zaten. Kendi kendinize hiç bir sordunuz mu acaba? Cevap veremiyorsunuz değil mi? Kör,sağırı oynamak işinize geliyor değil mi? Gece yarısı birde yorgun argın geldiğimde "Ah! ah! pek de çok çalışıyor" demek. Ah! tabii tabii, konu iş olunca soru yağmurundayım. Başka şeye gelince, yok. Abuk sabuk haberlerin dışında gazetede şöyle bir ciddi bir şey dahi okumazsın. Dünyadan haberin bile yok. Şu bitmez tükenmez sebze fiyatı sohbetlerinden başka ne yapabilirim ki seninle. Sana söylüyeyim; sen bir isteksizsin. Sürekli homurdanıp duruyorsun. En ufak bir ayrıntı, bir dağınıklık seni sinirlendiriveriyor. Nefes almayı, yaşamayı imkansızlaştırıyorsun. Boğuluyorum. Yokum ben artık. Şu yalnız kalırım,yalnız kalırım şantajını ikidebir temcit pilavı gibi önüme sürme lütfen.

ANNE- Bitti mi?

KIZ- Hayır bitmedi. Şu yaşadığın yere bak: şu sözüm ona ev dediğimiz yere, şu eşyalara bak. Hepsi berbat, çirkin, eski, aptal sapsal.

ANNE- Yeteer!..yetti!...yetti artık!...(Kız kalkar. Anne eline geçirdiği torşonla var gücüyle kızına vurur.) Öyleyse defol git. Git defol kiminle yaşayacaksan.Allah seni doğurduğum o gün belanı verseydi. Bana da belanı verseydi seni doğurduğum için. Git, defol. Böylece geberip gittiğimde, hepiniz rahat edersiniz. Sen de, senin şu oğlan da, bütün dünya. Hepiniz rahat edersiniz. (Kız tuvalete koşup kusar.) Dilerim, bana çektirdiklerininin beterini sana çektiren bir kızın olur.O zaman hanyayı konyayı anlarsın ama çok geç. Ben göçüp gidince hatırlarsın bu sözlerimi. Bütün hayatın boyunca hatırlayacaksın. Bütün hayatın boyunca taşıyacaksın bu vicdan azabını. Ama nafile, çok geç olacak, ben orada , topprağın altında huzur içinde uyurken.

(Kız annesinin yanına gelip elini usulca omzuna koyar. Anne öfkeyle çekilir. Elbisesini, takılarını çıkarıp üzerine sabahlığını geçirir. Kız elinde plastik torbaya artanları dökmektedir. Anne ona doğru gelir.)

ANNE- Günahtır. Ekmek atılmaz.

(Torbayı elinden çekip ekmekleri alır, öper, özenle sofraya koyar. Kız mumları tek tek söndürür.)

KIZ- Şu toprağa karışan kefen
Şu vicdan azabı taşıdığım
Ben lanetli, sen lanetleyen
Konduğum acılarının mirasına.
Yaman kadın.

(Yarıkaranlıkta.)

Ah!anneciğim ah! Ölçülü davranaydın biraz!...

(Işık değişir. Kız yerde oturmaktadır. Kalemler, kağıtlar ve kartpostallar.)

KIZ- Annesi göçüp gitmişti bu dünyadan
Bütün lanetlerini yağdırarak kızının üzerine.
Zavallı yitik kimbilir nerelerde şimdi?
Evet annem beni terk etti.
Herhangi bir uzak banliyö mezarlığına çekip gitti.

Yanılığa mahal vermeyecek biçimde
Çünkü İsraililer yolu üzerinde
Yatıyor genç yaşta talihsizce ölen kuzininin yanında.
Önceden hiç düşünmediği gibi düşündü "Annem" diye birden
Annesini düşünmesi çocukluğuna sürükleyiverdi onu.

15

Anne varlığı onu kolayca çocuklaştırıyordu. Onun yanında büyük, önemli insan gibi görünmesine lüzum yoktu. Kızını azıcık yorgun görse annesi yatağının kenarına oturur sıcak çayını bademli kurabiyeleriyle içirerek onu bir güzel uyuturdu. Bugün artık birden acıktığını duyumsamıştı. Basboussa, cobebga, ménenna çekiyordu canı. Hiçbirinin nasıl yapıldığını bilmiyordu. Tarifelerini anlatırken annesini hiç dinlememişti. "Bir damla portakal çiçeği özü damlatacaksın. Bir damlacık, fazla olmayacak." Ne aptalmışım diye geçirdi içinden. Hep bir telaş içinde Hep bir mücadele içinde. Hep dışarıda. Dışarıda.

Oysa her pazar kekler, pastalar özenli tabaklarda hazırды. Muhterem, bu ziyafetler sürekli yaşanacak sandı Şekerli, tatlı lezzetler sürüp gidecek sandı. "Ağız tadı" diyordu, "değişiklik" diyordu Ama hep, hep aynıydı. Anaç anam benim.

(Yazmak için masaya yerleşir. Örtüyü çeker ve Hanoucca günü çektiği fotoğrafı görür.)

Annesi 1926 yılında mübaşir bir babadan, annelik yapmaktan başka işi olmayan bir anneden Mısır'da doğmuştu. İlginç!

(Öfkeyle iyice yerleşir. Örtüyü, şamdani, tabakları kaldırır. Çalışmaya koyulur.)

Kendi genç kızlığına gelince; pek az sokağa çıkar. Ucu ucuna yaşamak sayılabilir böylesi. Biraz da dans. Başka? Başka hiç. A! evet. Başka.. işte.. onlar.. annesi ile kardeşi. Başkaca da hiç bir şey yok. Yüreği öfkeyle dolar.

(Seslenir.)

Anne...anne...

ANNE- (İçeriden) Evet...

16

(Koridorun kapısı çabucak açılır. Rengarenk bir şal ortalığı aydınlatır adeta. Kız şalı havada yakalar. Anneyi bu şal simgelemektedir.)

KIZ- Anne...çocukken neler yapardın, anlat bana.

ANNE- (İçeriden) Kaç kez anlattım ya: villalar, köpekler.

KIZ- Yok ama biraz daha anlat.

ANNE- (İçeriden) Ne bileyim. İşte...Gropy'nin o nefis dondurmaları. Balolar.

KIZ- Hangisini tercih ederdin sen?

ANNE- (İçeriden) Neyin hangisini?

KIZ- Kardeşlerinden.

ANNE- (İçeriden) Aramızda en ciddi Albert'di. Bana hep göz kulak olurdu. Bilsen sokağa çıkmaya nasıl bayılırdım. Halbuki Mısır'da hiç de kolay değildi.

KIZ- Neden?

ANNE- (İçeriden) Ne demek neden? Anlamadın herhalde.

KIZ- Pekiyi ya öteki kardeşlerin?

ANNE- (İçeriden) Fanny okumayı çok severdi. Sarah şişko, hiç bir şeye aldırmayan, kayıtsız bir kızdı. Sinir ederdi beni hep. Hala da ediyor zaten. En kafasının dilediğince yaşayanımızsa Roger'ydi...

KIZ- Ne yapıyor şimdi Avustralya'da?

ANNE- (İçeriden) Bilsem!..

KIZ- Fanny nerede pekiyi?

ANNE- (İçeriden) O Brezilya'da yaşıyor.

KIZ- Evet ama, neresinde?

ANNE- (İçeriden) Sao Paulo'da

KIZ- Pekiyi ya Albert?

ANNE- (İçeriden) Albert İsrail'de.

KIZ- Tamam da, neresinde?

ANNE- (İçeriden) Bersheva'da.

KIZ- Evet... ve diğer...

ANNE- (İçeriden) Ve...ve...ve diğer baba tarafı da...İşte hepsi de Amerika'da.

KIZ- Evet işte tamam. Şimdi oldu.

(Kapı usulca kapanır. Kız harcadığı enerjiden yorulmuş yere uzanır.)

Dalgalar...sesleri durmak bilmeyen
Bisiklet..orada öyle bana bakıyor.
Pedalını bir oynattın mı, tamam.
Kaçmak!.. kaçmak ama nasıl?

(Buzdolabını açar. İçi boştur. Işığı yüzüne vurur. Bir kart postal daha bulur.)

"Otel güzel. Restoranından sahil görünüyor. Her gün denize giriyorum. Yemekler enfes. Albert dayın bana çok iyi davranıyor.Seni seven annen. Yakında görüşmek üzere. Çok,çok öperim.Annen." (Damganın üzerini okur) Quiberon, 26 ağustos 1976.

Hayatında ilk kez çıktığı bu tatili hatırlıyorum.Çocukça bir neşeye kapılmıştı. Çok iyi görünüyordu. İlk kez denize girmenin tadını çıkarabilmişti; elli yaşında. Annem denizi ilk kez ellisinde gördü.

(Anne üzerinde bir yazlık elbise, başında eşarp, elinde valizi koridorda belirir.)

ANNE- Ah! canım. Ne hoş beni burada karşılamam.
KIZ- Mektubunda bu şabâh geleceğini yazmışsın.

(Birbirlerine sarılıp öpüşürler.)

ANNE- Çok solgun görünüyorsun.

KIZ- Yorgunum. Nezleyim de.

ANNE- Sen anlamak istemiyorsun ama bir tek evde güzel yiyip

uyuyabiliyorsun. Haydi soyun. Soyun da üzerine benim sabahlığımı geçirip yatağa uzan. Kendimize şöyle sıcak bir çay yapalım. Ah! ah! hep bu dağınıklık...

(Sessizlik.)

KIZ- Eh! hadi anlat azıcık!

ANNE- Brötanya bir harika. Havası dipdiri yapıyor insanı. Ay! şu kargaşanın içinde nasıl yaşıyorsun hayret ediyorum.

KIZ- Yanmışsın.

ANNE- Üstelik de güneşte pek kalmadım. Sonra iyi de oldu. Zayıfladım. Halbuki ne yedim, ne yedim otelde. Her şey çok boldu. Tuzlu tereyağ ile taptaze ekmek sürekli masaların üzerinde. Kendileri yapıyorlar zaten. Bilirsin dayanmam Ama çok yürüyüş yaptım. Yalnız başıma yürüyordum genellikle. Albert dayın yeni huylar edinmiş çünkü. Tam karta kaçmış huyları. İlle de uyuyacak öğlen yemeğinden sonra. Dünyanın sonu sanki uyumazsa. Haa! güzel, lüks bir butikten mevsimlik bir tayör aldım kendime. Kapat gözlerini. Numara yapma, ha! (Sessizlik.) Kumsalda kur yapanlar da oldu bana.

KIZ- Eee?

ANNE- Eesi...bizden geçti artık.

KIZ- Nedenmiş, delisin sen.

ANNE- Açabilirsin. (Onun açmasına kalmadan) Yakıştı değil mi? Sırtına bak. Kusursuz. Satıcı kız da size dikilmiş sanki dedi. Sence nasıl?

KIZ- Hıı! bu rengi pek seversin sen.

ANNE- İndirimdeydi. Çok düşmüş. Ben de tereddüt etmedim. Tahmin et kaç.

KIZ- Ne bileyim.

ANNE- Söyle bir şey işte.

KIZ- Canım ne söylüyeyim?

ANNE- İnanamayacaksın. Elli bin franktan otuz bin franga düşmüşler. İnanılır gibi değil, değil mi? (Kendisine ay-nada bakar) Yaşıma göre fena sayılmam, ne dersin? Artık

iştekilerin suratını göreceksin. Çok seçkin bir giysi bu Aa ! pek memnun kaldım doğrusu. Aslında ben sanada stüdyon için güzel bir abajur aldım. Şu yenilerden hani. Bak. Beğendin mi?

KIZ- Çok güzel.

(Kız çayı hazırlar. Anne gene paketlerine dalar.)

ANNE- Serge ile iyi gidiyormu?

KIZ- Evet.

ANNE- Söyle bakayım, senin evde şeye...

KIZ- Hiç bir şey ihtiyacım yok.

ANNE- Mutfağında her şeyin tamam mı? Azıcık düzenli olabiliyor musun bari? Banyon nasıl? Büyük mü? İyi ısıyor mu ev? O çok önemli, biliyor musun? Hele kışın.

KIZ- Ohooooo! Ne yorucu kadınsın.

ANNE- Evet, evet bir gün uğrayıp ihtiyaçlarını tespit etmem lazım.

KIZ- Bir bu eksikti. Olacakları görüyorum şimdiden: "Tuvalet hiç temiz değil canım, javel döküp sıkı sıkı fırçalama-lı. Böyle dilenci gibi yerde yatılmaz. Hemen Lafayette'in ucuzluk reyonundan bir somye düşürüyoruz. Kıyı köşe toz içinde. Şunları al biraz. Yoksa yaşanmaz bu evde. Siz de benim gibi düşünmüyor musunuz Serge..." vs. vs. filan filan, filan filan.

ANNE- Tuvalete çıkabilir miyim, bilmem. Bir kabızım ki sorma Otelde çok hoş bir çifte rastladım. Bir bebekleri vardı. Seni düşündüm.

KIZ- Ne?

ANNE- Gel de laflayalım azıcık.

(Koridorun ucundaki epeyce aydınlık köşede anne tuvalette oturmaktadır. Kız elinde çay fincanı kapının pervazına dayanarak yere oturur.)

Dikkat et ,soğuk alma taşlardan. Bebekli bir çifte rast-

ladım diyorum. Çok hořtular. Seni dűřündüm.
KIZ- Ne ilgisi var?

20

- ANNE- Kadın gençti. Senin yaşında. Çok cana yakın. Önlem alıyor musun Serge ile? Korunuyor musun? Ama ben gençken çocuk yapmalı diyorum. Daha rahat yetişir.
- KIZ- Ben doğarken neler hissetmiştin? Acı çekmişmiydin?
- ANNE- Hiç de çekmedim. Posta kutusuna düşen mektup gibi çıkıverdirdin Beř aylık oluncaya kadar kimse benim hamile olduğumu tahmin edemedi. Ben kardeşini doğururken çok şişmanladım. Doğum sancılı olmuştu. Korkunç kanamalar geçirdim.
- KIZ- Ben acı çekmekten korkuyorum. Deforme olmaktan da.
- ANNE- Acıyı her halukarda çekeceksin. O zaman gençken yap. Olsun bitsin.
- KIZ- Pekiyi sen doğururken babam neredeydi?
- ANNE- İşteydi maalesef. Fabrikada olmak zorundaydı. Zaten hastaneye gelip de ne yapsın?
- KIZ- Bizim Serge ile bir çocuğumuz olursa, doğururken yanımında bulunmasını istiyorum.
- ANNE- Deli misin! Sakın böyle bir şey yapma. İşitiyor musun? Sakın. (Anne ayağ a kalkar. Koridorun ışığı söner. Tuvalet yok olur.) şunu kafana koy: hamile kadın erkeklere iğrenç görünür. Bir de seni doğururken görecek. Bir gözünün önüne getirsene. İyice beter. Bir daha seni hiç istemeyecek. Ne yaparsın erkeklere de kızamayız. Ellerin de değil.
- KIZ- Aptalca şeyler bütün bunlar. Hem ille de her şeyi bilmek istiyorsan söyleyeyim. Serge kendi önerdi bana bunu.
- ANNE- Tatlı vaatler bunlar. İnan bana. Yapılabilecek en son şeydir bu seninkisi. Neden riske girmek istiyorsun ki? Kadınlık hayatını düşün bir. Böyle havada bir fikir için her şeyi mahvedebilirsin. Ne yaparsın sonra? İř işten geçerse metresleriyle seni aldatır. Bütün kazancın bu olur sonunda.
- KIZ- Sinirlendiriyorsun beni. Seninle tartışmak imkansız.

(Sessizlik.) Hem sonra dikkatini çekerim ,Serge'in eğitimi ile babamınki aynı değil. O bana evde yardımcı oluyor.

21

- ANNE- O halde Tanrına şükret de fazla bir şey isteme. Beni nasıl kaygılandırıyorsun bir bilsen. Senin için korkuyorum. Çok dik kafalısın. İnatla bir yere varılmaz. Sanki ben her istediğimi yaptım mı sanıyorsun? Gurur duyduğum tek şey kardeşinle sen. İki güzel çocuk. Biri erkek, biri kız: Krallara layık. Daha ne isterim.
- KIZ- Ama gene de saçma bir şey bu. Çocuğu iki kişi yapar değil mi? Çalı çırpı arasında doğuran kabile kadınlarını düşündürüyorsun bana. Ayıbını saklamalı, zaferle sonuçlandırmalı.
- ANNE- Vallahi, kitaplar zihnini bulandırıyor senin! Hangi kabileden bahsediyorsun allah aşkına?
- KIZ- Sana benzettiğim kabileden elbette?
- ANNE- Aptallık! Saçma sapan şeyler şu benim kızımın kafasının içindekiler. Kardeşini Cochın Hastanesinde doğurdum ben. Çalı çırpı neresinde söyle bakayım.
- KIZ- Gerçekten anlamıyor musun yoksa mahsus mu yapıyorsun? Hem sonra bak, samimi konuşuyorum, başla beni. Fabrikadan sonra olup bitenleri öğrenmek için babamın seni görmeye gelmesi...ay! ne zavallı bir durum. Ben zavallı buluyorum. Bir adamdan böyle çocuk yapmak kusturabilir beni.
- ANNE- Ne fark eder? Sen hayatı zorlaştırıyorsun. Adamla ne ilgisi var bu işin. Önemli olan çocuk.
- KIZ- Bak yeter, sus artık çünkü giderek daha çok sinirlendiriyorsun beni. Zaten bugünden yarına söz konusu değil bu benim için.
- ANNE- Aptalsın.

(Kız ayağa kalkar.)

KIZ- Belki...

ANNE- Dur. Bırak da konuşayım. Çocuğu olmayan bir kadın kadın sayılmaz. Hayatta hep birşeyler onda eksik demektir. Tey-

zene bak. Sizleri nasıl da şımartır. Kardeşinle seni. Öz çocuklarıymışsınız gibi. Sonra ileride yapayalnız mı kalmak istiyorsun? Hiç çocuğu olmadan yaşlanmak ne acı. Baban ölünce siz ikiniz olmasaydınız ben ne yapardım?

22

KIZ- Aman sanki bizi pek görüyordun da.

(Anne kalkar. Ayakkabılarını çıkarır.)

ANNE- Ha! Size tabak aldım

KIZ- Hey ya Rabbim!

ANNE- Ne olmuş? Size her güne kullanmanız için tabak, bir de kahvaltı için çok şirin fincanlar aldım. (Kız paketleri tek tek açar. Üzerinde "Serge" ve "Graziella" yazılı iki Brötanya işi fincan ile iki ağır mavi tabak çıkarır) Güzel değil mi?

KIZ- Çok

ANNE- (İçeriden) Hem sonra işe yarar. Hayatta her şeyin bir başlangıcı vardır. (Kız ortalığa yayılmış hediyelerle başbaşa kalır. Fincanlara, tabaklara, abajura bir daha iyice bakıp üst üste koyar.) Yazılarından ne haber? Aah! Uyuyor musun? (Hediyeleri fazlaca ses çıkararak kağıtlarına sarar. Kız sıçrar.) Sen dur, toplarım ben. (Çıkıp bir süpürgeyle geri gelir. Yatağı odanın ortasına çeker.) Bir süpürge geçeceğim o kadar! Sana hizmet vermek için bir ordu lazım. Sen onların da canını çıkartırsın ya. Saat kaçta uyandırayım?

KIZ- Anne!

ANNE- Tamam. Tamam. (Anne üzerine yağmurluğu örter. Uykulayan kızının üzerine eğilip yanağından sıkıca bir makas alır) Hıım!..bana güzel çocuklar yapacaksın.

(Kız öfkeyle kalkar.)

KIZ- Ufff!

(Anne çamaşır yıkamak üzere su doldurmaktadır.)

Bu annenin çocuksulukları
Sanki hiç büyümemiş
Hep genç kız kalmış

23

Hayatıyeti şaşırtıcı saflığı kadar
Tanrının yarattığı her şey gerçek mucize
Sanki zamanın yıprattığı yaşlı küçük kız ana
Kapı gibi sağlam, dirençli ana.

(Bu metni okuduktan sonra sabahlığını çıkarıp siyah yağmurlu-
ğunu giyecektir.)

Anne. İyi akşamlar. Neyin var anne?

ANNE- Benim mi? Hiç. (Sessizlik.) Yemin ederim, bir şeyim
yok. Tencereyi ocağa koyacağım. Ne diye bakıyorsun bana.

(Anne ocağa doğru gider. İçi daralır birden. Sıkıntı hisseder.
Kızı yardım eder.)

KIZ- Anne farkında artık yaşlandığının.

Evde herşey solgun onun o çocuksu gülüşünü arıyor.

Bu ne demektir? Artık belini doğrultamayacak demektir,

O artık susacak demektir.

Sen ise bu suskunluktan korkarak, kendini terk ediliyor
sanarak garip durgunlaşıyorsun.

Anne? Bırak ağlamayı. Anlat.Söyle, neren acıyor?

ANNE- Haftaya kliniğe yatacağım. Beni görmeye gelirsin değil
mi?

KIZ- Elbette. Konuşsana azıcık. Neden hiç bir şey söylemedin
bana?

ANNE- Seni kaygılandırmak istemedim. Ur alınacak. Teldokuday-
mış.

KIZ- Ama bu sık görülen bir şey anneciğim.

ANNE- Ameliyattan korkuyorum. Ya uyanamazsam?

KIZ- Sakin ol anneciğim, sakin ol. Bu ameliyatı olmak zorun-
dasın. (Kız annesini yatağa yatırır. Mutfak tarafını

beyaz çarşafı örter.) Uyu sen. Ben seni görmeye geleceğim sık sık. Uyu sen.

24

KIZ- Bir hafta sonra kliniğe gittiğimde anneme nihayet basılan kitabımın haberini verdim. Hayatımızın değişmesini istiyordum. Deniz kıyısında küçük bir evde düşünüyordum ikimizi. Şöyle sakın.Onu mutlu etmek için sigarayı bırakmak. Ona sürpriz yemekler hazırlamak. Bir yığın sevimli tasarı vardı kafamda.

Annesini çok zayıflamış, yaşlanmış buldu. Vücudu başkasına aitti sanki. Kırılğan, ince. Onu koruma arzusu geçirdi içinden.

(Annesinin farkında olmadığı bu görünümünden kız rahatsızlık duyar. Öksürür. Annesi onun varlığını hissederek hissetmez dönemese bile gülümser. Kız içeri girip ona doğru ilerler. Ellerinden tutup öper.)

Bırak da yüzüne bakayım.Resim gibi yüzüne.Dürüstlüğüne.

ANNE- Sen dün gelmedin mi?

KIZ- Evet, ama uyuyordun.

ANNE- Ha öyle mi?. Biliyor musun bu sabah doktorları konuşurlarken duydum. Ameliyata dayanıklılığım çok şaşırtıcıymış.Eh! yani... gene de...çok korkmuştum.Yakına gelsene, yatağın yanına. Çok acayip bir rüya gördüm bu akşam. Devamlı dişlerimi kaybedip durdum. Biri düşüyor, tam onu yerine yerleştiriyorum ki yanındaki düşüyor bu sefer. Yerleştirdikçe düşüyorlar. Yerleştirdikçe düşüyorlar. Diş doldu sonunda ağzım. Yutacağım diye korktum. Ne müthiş. Bitkin, uyandım sonunda. Bu bir anlama gelir mi sence, ne dersin?

(Sessizlik. Kız çantasından bir sinema dergisi çıkarıp annesine uzatır.)

KIZ- İyi yiyebiliyor musun burada?

ANNE- Oh! tıpkı ev gibi. Hemşireler de pek anlayışlı. Bu kadınların hayatı çok zor. Şaka değil burada her gün çalışmak.

25

KIZ- İlk kez kendinin dışında, kendisine ait olan şeylerin dışında bir dünyayı kavlıyor, keşfediyordu. Ne okuyorsun orada öyle? Simone de Beauvoir'dan La force de l'age Hıı! Ne güzel.

ANNE- Bilsen, burada bir sürü kitap var. Ben de okunmaya geçecek bir kitap istedim onlardan. Çok vaktim var burada benim. Öyle güzel, derin ki bu kitap. Bol bol okumaya karar verdim burada. Okul bitirmedime nasıl yanıyorum bir bilsen. Belki ben de olabilirdim...

KIZ- Ah! ah! eğitimin, diplomaların gücüne inanan annem benim. Kağıt parçalarına saygı duyan, onları kutsal sayan annem benim. Sana bir şey diyeceğim....Kitabım yayınlanıyor...İlk kitabım.

ANNE- Ve sen hala haberini vermiyorsun bana? Nasıl buldular? Neler söylediler? Anlat. Ne güzel yazmıştın ama.

KIZ- Nereden biliyorsun? Okumadın ki.

ANNE- Ben bilirim. Sen kızsın. Komşu kızı değilsin ya kızsın benim.

KIZ- İşine gelince senin, işine gelince babamın kızıyım. Fazlaca söyleyecek bir şey yok. Satışa çıktı çoktan.

ANNE- Bana bakan doktora söyleyeceğim. Eh! neden saklayalım ki insanlardan? Öyle değil mi? (Koridora çıkar) Kızım yazar benim. Kızım artık tam bir yazar.

KIZ- Ama anne!

(Kız annesini oturtup eline Simone de Beauvoir'ın kitabını verir. Kendi de dergiye göz atar biraz. Sessizlik. İkiside okumaya dalmıştır. Anne dergiye bakarak.)

ANNE- Gördün mü şu Vincent, François, Paul...

KIZ- ...ve diğçerlerini? Evet.

ANNE- Nasıl?

KIZ- Güzel oynanmış. Neden sordun?

26

ANNE- Ölüyorum sinemaya gitmek için. Mısır'dan beri gitmedim, düşünsene! Eminim harikadır bu film. Yves Montand ile. Güzel oynar ama değil mi? Ne hoş adam! Ha! o işte tam bir erkek bence.

(Sessizlik.)

KIZ- Kitabımı yayınlatırken yaşadığım şeylerden çok yoruldum. Biraz değişikliğe ihtiyacım var. Amerika'ya gidiyorum.

ANNE- Yalnız mı?

KIZ- Evet, yalnız.

ANNE- Ah! iyi ama ne yapacaksın oralarda yapayalnız?

KIZ- Ülkeyi gezeceğim. Görülecek öyle çok şey var ki. Sonra bir kaç haftalığına Kanada'ya Olivier'yi de görmeye gideceğim.

ANNE- İlgilen bir bakalım. Bir şeye ihtiyacı var mı. Pek ihmalcidir o.

(Anne bakışlarını kızının üzerine diker.)

KIZ- Hayatımı didiklemeye çalışan sorulu bakışları hep rahatsız ederdi beni. Kendimi kasmaktan ter içinde kaldım. Yalan dilimin ucundaydı.

ANNE- Babanı hatırlatıyorsun bana. O da böyle yerinde duramazdı. Ne zevki var bunun, anlayamıyorum. Uçak, otobüs, oteller, farklı yemekler...Fena mı? Evinde olmak ne güzel. Zaten sonunda o tek başına gezer olmuştu. Ben de yalnız yalnız bekliyordum onu. Korkudan titreyerek...

KIZ- Bir şey düşünmüştüm...Deniz kıyısına yakın bir yerde senin nekahat devresini de geçirebileceğin bir ev sa-

tın alabiliriz belki. Tatillerde gidebiliriz oraya. Hem sonra sen emekli olunca...Bütün hayatını burada geçirecek değilsin herhalde.

ANNE- Hayal kurma yavrum.

KIZ- Neden?

27

ANNE- Borçlanacak değilsin ya. Oturmuş bir hayatın yok daha senin. İki yakarı bir araya getiremedin daha. Sonra sen benim tek başıma metruk bir evde köylü komşularla yaşayabileceğimi düşünebiliyor musun? Yok teşekkür ederim. Bu mevzu bahis dahi olamaz.

KIZ- Pekiyi tamam. Artık gitmeliyim.

ANNE- Kendine iyi bak çocuğum. Dikkat et. Aç kalma. Habersiz bırakma beni.

KIZ- Karar vermek, yeni bir yaşam düşlemek öylesine zordu. Annem artık düşleyemiyor, hayatının muhasebesini yapıyordu.

(Karanlık.)

(Anne üzerinde sabahlık mutfak tarafını yeniden örten beyaz perdeyi katlamaktadır. Kız masanın altına büzüşmüştür. Hareketsizdir.)

ANNE- Sen hiç anlayamayacaksın.

KIZ- Demişti.

ANNE- Üzerime çöken yalnızlığın ağırlığını hiç bir zaman anlayamayacaksın.

İki aydan fazla oluyor sen Amerika'ya gideli. Mektubunda her şeyin yolunda gittiğini, bu yolculuğun seni heyecanlandırdığını yazıyordun. Hayatının buradakinden daha güzel olduğunu Canım benim şimdi bu akşam burada yanımda değilsin. Oysa ben senin doğum gününü kutlamak istiyorum. Ne olursa olsun seninle olmak istiyorum. Belki de

New-York'da şu an sen benim konuşmalarımı duyuyorsun. Beni hissediyorsun. Mutlu yaşlar canım. Sana tavuk yaptım. Şöyle güzel bir şarapla...Burada mahzenimiz olmadığı için genelde iyi şarap bulunduramıyoruz. Pasta yapacak halim kalmadı. Aşağıımızdaki pastaneden hakiki yağlı çikolatalı aldım bir tane. Pek pahalı değil. Aslında her şey o kadar pahalı oldu ki. Nereye varacak bunun sonu. Tahammülümüzü deniyorlar galiba. Ne çok konuştum. Yesene. Tavuk güzelmiş değil mi? Bilirim, sen but seversin.

28

(Sofraya iki tabak koyup oturur.)

Bilirsin, beni ilgilendirmeyen şeylere karışmak istemem. Tanırsın beni. Ama son zamanlarda çok mesafe koydun aramıza. Sıkıntıların varsa eğer neden söylemiyorsun bana? Annen değil miyim ben? Neden itimat etmiyorsun bana? Seni anlamam diye mi düşünüyorsun yoksa? Biliyorsun, haplar konusunda fazla cazgırlık yaptıysam eğer.. sağlığın için çok korkmuştum da ondan. Ama sen hemen sinirleniveriyorsun. Hiç bir şey söylenmiyor ki sana. Endişelenmem çok doğal. Sen kızım değil misin benim. Sokakta bulmadım ya seni. Dünyaya getirmek için o kadar acı çektim. Hatırla sen daha küçüktün ben babanla kav-ederdim. Sen de eh! ayrıl derdin. Sanki düğmeye bastın mı ayrılıverirmişsin gibi. Yavrum benim oysa babanı öyle çok severdin. Kıskançlık krizlerine girerdin baban kardeşinle ilgilendiği zamanlar. Sonunda ikinizde kardeşini bırakırdınız yüzüstü. Ah! kardeşin, neden o kadar uzaklarda? Onu öp benim için. Off! canım ne diye hepiniz kanatlanıp gidiyorsunuz böyle yolculuklara. Sen altın kıızıydın babanın. O zamanlar sarışındın. Zamanla sizin için bir şey ifade etmediğimi hissettim. Oyunlarınıza ortak etmiyordunuz beni. Ya babana işten döndüğünde sunduğun şölen...pardösüsünü kenara atıp bana bir merhaba der demez oynamaya koyulurdunuz. Oynardınız, oynardınız... ben ise sizi haşlamak, size bakmak, seni

yedirmek için oradaydım. Ya o öpücük, gece yanağına kon-
durmazsa uyuyamadığın o öpücük...
Kimbilir babanın eksikliğini nasıl hissediyorsun Grassie
Boşanmamı istedin. Ama hasta düşerdin Grassie. Canım...
Bunu hiç kabullenemezdin. Sen benimle ilgilenmeye başla-
yalı çok az bir zaman oldu. Çok az. Halbuki bir anne ço-
cukları için fedakarlık eder hep. Çocuklar her şeyden
önce gelir. Çocuklar. Ah! yoruldu.

(Karanlık.)

29

(Işık. Kızın yerine masanın altında küçük bir kız durmaktadır.
Gürültülü bir müzik çalmakta olan transistörlü bir radyoyu ku-
lağına tutmuştur. Dipte kapı yavaşça aralanır. Üzerinde elbi-
sesi, ayağında topuklu ayakkabılar, başında eşarp Kız görünür)

KIZ- Haber vermeden gelip ona bir sürpriz yapmak istedim. Ona
karpuz getirdim. Çocukluğunun meyvası. O güneş sığağında
evin önündeki merdivenlere çöküp yeniveren meyva. Kimbi-
lir kaç kez...binlerce kez yenen meyva. Hayırlı karpuz,
hayırlı meyva. On yaşının obur susuzluğunu yatıştıran
meyva.

Kuku, anne, anneciğim...anne? Sağır mısın ne?

KÜÇÜK KIZ- Günaydın Gracie.

(Kız valizle karpuzu yere bırakıp Küçük Kızı hemen kucaklar.)

KIZ- Nanou! Benim minik kuzinim! Nasılsın iyimisin canım. UF!
amma da ağırlaşmışsın. Büyüdün sen.

(Çocuğu döndürür.)

KÜÇÜK KIZ- Dur, dur, bırak beni! (Sessizlik.) Gracie, ben bu-
radayım çünkü annen öldü.

KIZ- Ne?

KÜÇÜK KIZ- Tatie gelecek birazdan. (Kıza buruşuk bir kağıt parçası uzatır. Kızın görmediğini farkedince okumaya başlar.) "Haham bulmaya gidiyorum. Benden önce gelersen, hiç bir şeye dokunma. Korkma. Bekle yalnızca. Teyzen Sarah."

(Sessizlik. Kız usulca karpuzu ayağı ile çocuğa doğru iter.)

KIZ- Bu senin.

(Küçük kız karpuzu tutmak için ona radyoyu uzatır. Kız otoma-

tik olarak radyonun sesini sonuna kadar açar. Bir rock müziği kaplar her yanı. Sessizlik.)

KÜÇÜK KIZ- Gelsene...ben beceremiyorum. (Kız bir dilim karpuz keser. Küçük kız iştahla yer.) Olivier bütün hafta buradaydı. Dün gitti. Çok eğlendik ikimizde.

(Küçük kız karpuz çekirdeklerini musluğa isabet ettirerek kendince oyun oynamaktadır. Sessizlik.)

KIZ- Sen artık gitmelisin, Nanou.

KÜÇÜK KIZ- Ama annem dedi ki...

KIZ- Nane? Tatie'ye söyle beni yalnız bıraksın.

KÜÇÜK KIZ- Ama...

KIZ- Sinagoğa gitmeyeceğim ben. Git artık buradan Nane. Sen artık git buradan. (Ona karpuzun yarısını uzatır.) Bu senin.

KÜÇÜK KIZ- Harika!

KIZ- Kapıyı iyi kapat.

Acısını algılayamıyordu bile. Soğuk. Acıyı. Olivier bir şeycikler anlayamadan çekip gitmişti. Bir tek kardeşi Olivier kalmıştı hayatta can yoldaşı ona. Kendisi ve Olivier. İki kere iki yalnızlık edecek bundan böyle.

(Valizini almak için koridora doğru ilerler. Avizeye çarpar.)

Kahrolasınca boktan avize! Al sana! (Avizeye var gücüyle vurur. Ağlamaya başlar. Avizenin hareketini izler. Eliyle durdurur annesi gibi. Buzdolabını kapatınca notu okur.) "Olivier, unutmaya öğlene tencerede dana eti, buzdolabında da domates, peynir var. Hepsinden ye. Akşama görüşmek üzere. Annen."

Kim bana bundan böyle sözcüğünün anlamını söyleyebilir? Kısa bir tanımlama istiyorum. Kim?

Evet, ben cevaplıyayım. Bugün için ve gelecekte bundan böyle şu anlamlara geliyor. İşte örnekleri.

-Geçmiş pişmanlıklarınızı asla düşünmeyin.

-Siz en büyüksünüz bundan böyle.

-Bundan böyle anababanız, küçük kardeşinizle daha çok ilgilenin.

-Bundan böyle onun artık hiç gülmeyeceğini biliyor musunuz? Bundan böyle, sonsuza dek hiç gülmeyeceğini.

Odada bir kefenin belirmediğini farkeder. Eğilip çarşafı kaldırır.

Hep uzanmış yatıyor olacaksın bundan böyle (Temiz bir bez ile su dolu leğen getirir. Suda kendine bakar.) Benim yaşlandığımı sen de farkettiler mi? Bir çürük diş! Annem yok artık...Annem? (Suya ayaklarını batırır. Çocuksu bir sesle.) Ayaklarımı ovuşturacak annem yok artık benim. (Katıla katıla güler) Gıdıklanıyorum, gıdıklanıyorum anneciğim.

KIZ- Graziella, canım neredesin? Gracie, ne yapıyorsun? Oh! ayacıkların mı ağrıyor hayatım? Anne'ciğim bu yeni ayakkabıların çok sert çıkaramıyorum.

(Anne kızının yanında diz çöker. Kefen suya batar.)

ANNE- Yavrum benim, bebeğim. Getir de ağrıyan ayaklarını ovayım senin. Yavrum, göreceksin, annen iyi becerir.

(Kız ayaklarına doğru çömelmiş annesini izler.)

KIZ- Toprağın altında evet, evet toprağın altında
Ayaklarımı öpüp te bana kan can verirken
Son kez sevgisini akıtırken
O şimdi toprağın altında

32

Nasıl bir dinginliği seçmekte acaba?
Çocukluğumun yeni yaş melodileri uğuldarken beynimde.
O toprağın altında huzura ulaşmakta mı acaba?
Ne de severdi o neşeli bayram kutlamalarını.
Bütün evin çınlamasını...
Meyvelerin kokusunu...
Oysa ne gam!..Ne ayıp o şimdi miskin mi miskin uyuyor.

(Anne kızının yanağından kuvvetli bir makas alıp parmaklarını dudaklarına götürür.)

Ay! ay! Canımı acıtıyorsun.

ANNE- Şimdi bebeğim, kendini biraz daha iyi hissediyor musun?
(Anne kızını kaldırıp öper. Uzaklaşırken kollarını ona doğru uzatır. Mırıldanarak) Gel canım gel. Gel yavaş yavaş annenin kollarına. Bir adımcık, bir adım daha... İki adım etti..Aferin haydi gel...gel bana.

(Boş odada bir kovalamaca başlar. Kız kaçmak için buzdolabına tırmanır. Anne onun bacaklarına yapışır, aydınlık yüzünü tutar.)

KIZ- İmge; işte bu imge , yaşamım boyunca yanımda olacak.
İşte, işte onun bu yüzü yaşamım boyunca gözlerimin
önünde kalacak.

(Karanlık.)

ANNEM DENİZİ

İLK KEZ

ELLİSİNDE

GÖRDÜ

Yazan: Denise CHALEM

Çeviren: Esen ÖZMAN

KÜLTÜR BAKANLIĞI	
Devlet	Gen. Md.
Başlıca	İngilizce
Tarih	
No.	

KİŞİLER: ANNE: 50 yaşında.
KIZ : 25 yaşında.
KÜÇÜK KIZ : 10 yaşında.

DEKOR: Dekor 1980 yılında Petit-Odéon'da ki yoruma göre tanımlanmıştır. Elbette kusursuz değildir. Ancak amaçladığı anı ile gerçek arasındaki durumları saptamaktır. Bu nedenle bazı mizansen açıklamaları da metinde yer almaktadır.

Dekor şöyledir. Mavi tonlarında saydam aydınlatılmış bir oda. Dipte bazan tuvalete de açılan koridora bakan sürgülü bir kapı. Yanlarda açılır kapanır elbise dolapları. Odanın içinde ise tavan yüksek ve gene aynı malzemedir, saydamdır. Bir yanda içinde lavabo, dolaplar, yuvarlak bir buzdolabı bulunan mutfak köşesi. Diğer yanda madeni bir yatak.

AKSESUVAR: Beyaz formika bir masa. İki metalik beyaz formika iskemle. Tabak çanak ya beyaz ya mavi payreks ya da camdandır. Madeni gri yazı makinesi sahnenin ucunda yere konmuştur. Oyun boyunca yerinden oynatılmaz. Koridorun sonunda güzel bir opal avize vardır. Mavi bir çamaşır ipi sahneyi baştan başa çevreler. Kız üzerine mandalla kağıtlarını asar. Böylece yazdıklarını daha kolay okur. Çamaşır ipi bazı sahnelerde ortadan kaldırılır.